

kasb etadi. Iqtisodiy uchraydigan muammolar va salbiy omillarni aniqlash borasida tahlillar va tadqiqotlar o'tkazish, uning ilmiy yo'nalishlarini aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi. Bu iqtisodiy ehtiyojlar, manfaatlarini aniqlash, iqtisodiy barqarorlikka tahdid soladigan salbiy omillarni tahlil etishning jamlangan ifodasi sifatida tavsiflanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining yigirma olti yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi. T., 2017 y.
2. Туляков Э. Тараққиёт стратегияси: иқтисодий барқарорлик ва фаровонлик йўлида. <https://uza.uz/uz/posts/taraqqiyyot-strategiyasi-iqtisodiy-barqarorlik-va-farovonlik-yolida>.
3. Каримов И. Ўзбекистон ХХІ аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари.-Т.:”Ўзбекистон” 1999, 152 бет.
4. Саитқосимов А. Жамият барқарорлиги ва ижтимоий муаммоларни ҳал этиш. – Тошкент, “Тафаккур”, 2018. – Б. 8.

MIRZACHO'LNI O'ZLASHTIRISHDAGI YANGI BOSQICH (1956-1990-yillarda)

Isaxonov Shoxijaxon Qosim o'g'li

Guliston davlat universiteti tarix (yo'nalishlar va faoliyat turi bo'yicha) mutaxassisligi magistranti

Annotatsiya: Maqolada KPSS Markaziy Komiteti va SSSR Ministrlar Sovetining 1956-yil 6-avgusta "Paxta yetishtirishni ko'paytirish uchun O'zbekistan SSR va Qozog'iston SSRdagi Mirzacho'l yerlarini sug'orish va o'zlashtirish haqida" va 1958-yil 14-iyundagi O'zbekistan SSR, Qozog'iston SSR, Tojikiston SSRdagi Mirzacho'l yerlarini sug'orish va o'zlashtirish sohasidagi ishlarni yanada kengaytirish va tezlashtirish xaqida" chiqargan qarorlarining ijrosi haqida hamda islohotlarning Mirzacho'ldagi keyingi istiqbollariga salbiy va ijobiy ta'siri to'g'risida bayon qilingan.

Kalit so'zlar: Mirzacho'l, Farhod, G.Pechenki, Sho'ro'zak, N.S.Xrushchev, Leninobod, Zaporoje, Smolensk.

Kommunistik partiya va Sovet hukumatining 1956-yilgi va 1958-yilgi Mirzacho'l yerlarini sug'orish va o'zlashtirish sohasidagi ishlarni yanada kengaytirish va tezlashtirish xaqida qarorlari Mirzacho'lni o'zlashtirishda yangi eng katta bosqichga qadam qo'yilganligini ko'rsatadi. Mirzacho'lni o'zlashtirishni davom ettirish texnika jihatdan juda murakkab ishlarni amalga oshirishni taqazo qilgan[1]. Mirzacho'lni bundan buyongi(1956-yildan) sug'orish tizimida Janubiy kanal markaziy o'rinni egallaganini quyidagi qilingan ishlardan bilib olish mumkin. Janubiy kanal O'zbekiston va Qozog'istonning 290 ming gektardan ortiq yeriga suv chiqarishni ta'minladi. Kanalning janub tomonida joylashgan maydonlarga suv mashina bilan beriladi. Shu maqsadda Boyovut tumanida yirik nasos stansiyasi qurildi. Mirzacho'ldagi Jizzax, Bekobod, Yangiyer shaharlarida qurilish materiallari ishlab chiqaruvchi katta-katta zavodlar qurilib, mirzacho'l yerlarini o'zlashtirish ishlari kun sayin kengaytirildi. Masalan, 1957-yilda Mirzacho'lda olib boriladigan ishlar uchun 250 million so'mga yaqin pul ajratilgan bo'lsa, 1959-yilda 430 mln so'mdan ortiq pul ajratildi. Bu esa Mirzacho'lning o'zlashtirilishini qanchalik muhim ahamiyatga ega ekanligidan dalolat beradi. 1955-1959-yillar esa eski zonadagi yerlarning melioratsiya holatini tubdan yaxshilash va yangi ekin maydonlarini kengaytirish uchun katta suv xo'jaligi ishlarini avj oldirish yili bo'ldi. O'sha vaqtdan e'tiboran tajriba uchun 4 sovxoz qurish ishlari keng avj oldirib yuborilgan[2]. 4-sovxozning tajribasi II va III navbatda o'zlashtiriladigan yerlarni o'zlashtirishda keng foydalanildi. Sug'orish texnikasi asosida "Farhod" sovxozida 4

ming tektar yer tayyorlandi. Mirzacho'lning sug'oriladigan qismidagi birmuncha yer ko'p yillardan beri meliorativ jihatdan yomon holatda yotdi. Shu davrdan Markaziy Mirzacho'l kollektorining ikkinchi navbati qurilishi boshlandi.

Mirzacho'lga komsomol putyovkasi bilan kelganlarning ko'pchiligi Toshkent, Samarqand, Nukus, Andijon, Leninoboddan va boshqa shahar hamda tumanlardan kelgan kishilar edi. Zaporozhye, Smolensk, Kurgan, Kiyev va mamlakatimizning boshqa ko'p shaharlaridagi fabrika-zavod ta'lim maktablarini bitirib chiqqanlar Mirzacho'lda ishlamoqchi ekanliklarini izhor qilganlar. Qisqa vaqt ichida yangi yerlarni o'zlashtirish uchun Mirzacho'lga 12 mingdan ortiq vatanparvar kelib joylashgan. Bular orasida Toshkentlik O'zbek Jo'ra Abdullayev va rus qizi Raya Sicheva, armiyadan demobilizatsiya qilingan rus askarlari Grigoriy Pechenkin va tatar Axtam Isxokov, ukrainalik Petr Kazanovskiy, Tojik Xamid Mirzaxmedov, qozoq Abduhamid Boymuhamedov, belaruslik Leonid Dyundin, Ilgari kolxozchi bo'lgan, hozir mashhur betonchi, Sosialistik Mehnat Qahramoni Madamin Mamadaliyev va boshqa yuzga yaqin vatanparvarlar Mirzacho'lni o'zlashtirishning har xil obe'ktlarida mehnat qilganlar. Mirzacho'lni o'zlashtiruvchilarning mehnati bilan 1957-1958-yillarda 140 ming kvadrat metrga yaqin turar joy binolari, o'nlab oshxona va magazinlar, yozgi va qishki klublar, stadionlar, raqs maydonlari, maktablari, kitob magazinlari qurdilar. Ularning g'ayrati bilan 160 kilometrdan ziyod yangi yo'llar, 50 million kub metr yaqin yer qazish ishlari va 80 ming kubometr beton va temir-beton ishlari bajarildi Mirzacho'l yerlarida 6 ta paxtachilik sovxozi tashkil qilindi, 20 min gektardan ortiq yangi yer ochilib ekinzorga aylantirildi[3]. 60-yillarning boshida asosiy e'tibor, yuqorida ta'kidlab o'tganimizdek, Mirzacho'lni o'zlashtirishga qaratildi va bu maqsad uchun u yerga 280 ta ekskavator, 270 ta skreper, 297 ta buldozer, 1600 ta yuk mashinalari, 200 ta yuk traktor va katta miqdorda boshqa texnika jo'natildi. 1964-yili Mirzacho'lda mehnat qilgan 20 ming kishidan 4 minggini mexanizatorlar tashkil qilardi[4].

Sovet Ittifoqi Kommunistik partiyasining XXI qurultoyi mamlakatimiz hayotida juda katta tarixiy voqea bo'ldi. Partiya qurultoyi KPSS Markaziy Komitetining birinchi sekretari o'rtok N.S.Xrushchevning xalq xo'jaligini rivojlantirishning 1959-1965-yillarga mo'ljallangan nazorat raqamlari haqidagi hisobotini muhokama qilib, yetti yillik xalq xo'jaligi rejasini tasdiqladi. Kommunistik partiyaning XXI Kongressi hamda KPSS Markaziy Komitetining dekabr Plenumi (1958-yil) qishloq xo'jalik ekinlarining, shu jumladan paxtaning hosilini oshirishga katta ahamiyat berdi. Ana shular asosida Mirzacho'lning o'zlashtirilgan qismining melioratsiya ahvolini tubdan yaxshilash sohasida Glavgolodnostepstroy katta ish olib bordi. 1959-1960-yillarda bu yerda suv xo'jaligi organlari bilan birgalikda irrigatsiya-melioratsiya ishlarining butun kompleksini o'tkazish va shu bilan paxta hosilini 1958-yilga nisbatan har gektaridan 5-6 sentner oshirish mo'ljallangan edi.

Xullas, 1959-1965-yillar shu vaqtgacha Mirzacho'lning O'zbekiston qismida o'zlashtirilgan yerga baravar keladigan yer o'zlashtirildi. Bu haqiqatan ham juda katta ish hisoblanadi. 1956-yildayoq O'zbekistonda sug'oriladigan yerlar hajmi 2,7 mln gektarni tashkil qilardi. Ayniqsa paxtachilikka xaddan ziyod ko'p maydon ajratildi. Uning maydoni oktabr inqilobidan avvalgi davrga qaraganda besh marta oshdi va 1956-yilga kelib 1 million 300 ming gektarni tashkil qildi[5].

Xulosa uchun shuni aytish mumkinki KPSS dasturida qishloq xo'jalik mahsulotlarini keskin oshirish va aholining bu mahsulotlarga bo'lgan ehtiyojini to'la qondirish vazifalari belgilangan. Bu vazifani bajarishda KPSS Markaziy Komitetining may (1966) Plenumi muhim bosqich bo'lgan. Plenum qishloq xo'jalik mahsulotlarini yetishtirishni ishlab chiqarish uchun yangi yerlarni o'zlashtirish va melioratiyalash ishlarini keng ko'lamda olib borish bo'yicha aniq rejalar belgilab bergan. O'zbekiston SSRda paxta va boshqa ekinlarning yalpi hosilini ko'paytirishda Mirzacho'l, Qarshi va Markaziy Farg'ona cho'llarini o'zlashtirish katta ahamiyat kasb etganligi ushbu amaliy ishlardan yaqqol ko'rinib turibdi. O'zbekiston SSR Fanlar akademiyasi ishlab chiqarish kuchlarini o'rganish sovetining materiallariga Mirzacho'lda o'zlashtirishga yaroqli yerlar 850 ming gektarni tashkil qilganligi ham sir emas. Nafaqat Mirzacho'lni o'zlashtirishda baliki, yurtimizdagi boshqa tashlandiq, cho'l, chakalakzor, dasht zonalarini o'zlashtirish va

ko'kalamlashtirish, o'lkamizning obod maskanga aylanishiga olib keldi. Shu bilan birga bu ko'kalamzor hududlarning qiyofasi boshqa bir obod bo'lib turgan maskanlarni xarobazorga aylantirdi. Bu o'sha hammamizga ma'lum bo'lgan Orol dengizining qurishi va fojiasi bo'ldi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. A.G'.Abdunabiyev. „ Mirzacho'lni o'zlashtirish tarixidan” „Qizil O'zbekiston”, „Правда востока” va „ O'zbekiston Surx” birlashgan nashriyoti. Toshkent-1959:.B-31-33-35;
2. „Mirzacho'lning buguni, ertasi” O'zbekiston KP Markaziy Komitetining birlashgan nashriyoti. Toshkent-1964:.B-11-12-13;
3. A.Abdunabiyev „ Karl Marks sug'orish to'g'risida” O'zbekiston SSR bilim yurti jamiyati. Toshkent-1967:.B-38-39;
4. A.Razzoqov „ O'zbekiston paxtachiligi tarixi” Toshkent. „O'zbekiston”-1994:.B-232-234;
5. A.Razzoqov „ O'zbekiston melioratsiyasi: o'tmish, bugun, kelajak. Toshkent. O'zbekiston SSR „Fan” nashriyoti-1988:.B-34.

INTERACTIVE METHODS IN TEACHING VOCABULARY

Juraev Mukhammadrahimkhon

*Jizzakh branch of National university of
Uzbekistan named after Mirzo Ulug'bek*

Annotation: *The given article represents information about vocabulary as it is essential for language learners to enhance their language skills. To improve it, all learners should know how to teach and learn words at ease, so that several methods are included in this article. According to researchers' opinion, language should be taught at very young age by using several techniques such as poems, gestures, singings.*

Key words: *vocabulary, language, methods, techniques, teachers, learners, activities, words, strategy, TPR, ESL classroom.*

Learners aged six to eight obviously have a shorter attention span. They consider it is very boring to remember English vocabulary words if they are presented as a list reinforced by repetitious drill. Activities play an important role in learning the meanings of vocabulary words, and these teaching tasks are important to make connections among words, concepts and learning strategies to make word-learners be more participative in the class [Blachowicz, C., Fisher, P., Ogle, D., & Watts-Taffe, 2006. Vocabulary: Questions from the Classroom. Reading Research Quarterly, 41, 524-539. p. 530]. Teachers should try to design various teaching activities in class that allow for the use of physical action, phonological interest, and excitement of the imagination. Here are some activities that support all three of the above elements.

Using children's Poems

Teachers can try to use the vocabulary words they have learned to make up some children's poems that appeal to younger students' level of comprehension. Such poems mostly have their own rhymes, interests and artistic quality. Primary students aged six to eight are fond of reading and reciting poems. Children's poems also offer abundant cultural content. It is impossible for primary pupils to focus all their attention for the length of a class period. Therefore, the success of such poetry depends on both the content and the method that the teacher use in the class to convey the poems. This type of material can teach about the target culture as well as teaching vocabulary.

Using gestures

Gestures play an important part in human sensation and constitute a pervasive element of human communication across culture. And Piaget said [Roth, M. 2001. Gestures: Their Role in